

Първо да спомена, че съм потресен от нивото на документа „Частична и предварителна оценка на въздействието“. Прилича на нещо, писано от първокурсник в междучасието, колкото да се отбие номера. Не видях никакви цифри (освен номерата на директивите) и графики, които да показват какво реално въздействие ще окаже либерализирането на цените върху крайните потребители. Крайно несериозно, дори бих казал – престъпно е подобно отношение към въпрос, който ще засегне пряко живота на милиони българи. Данните, натрупани покрай излизането на свободен пазар на бизнеса не сочат никакво намаление на цените, тъкмо напротив. И ако те имат възможност да калкулират тия разходи в цената на продукта си, то за битовите потребители това няма как да се случи. Моите коментари са в синьо.

...засилване на ролята на потребителите като активни участници на електроенергийния пазар и в енергийния преход чрез въвеждането на интелигентни измервателни уреди ...А някой сети ли се да пита хората дали имат желание да са „активни“ участници. Който има желание – може и сега да го реализира. Многократното упоменаване на „интелигентни измервателни уреди“ ме навежда на мисълта, че това е поредният натрапен разход, от който ще спечелят единствено доставчиците. Прочее – интелигентността на тия уреди предполага и поддръжка, нали? ...изпълнение на Реформа „Разработване на дефиниция и критерии за "енергийна бедност" (C4.R3) от Плана за възстановяване и устойчивост на Република България (ПВУ). И каква е връзката със свободния пазар? Ето си я дефиницията, вече приета в сега действащия закон (едва ли е отнело много време да се формулира).

//13г. „Домакинство в положение на енергийна бедност“ е домакинство, което при действащите цени на енергийните носители е с разполагаем средномесечен доход на член от домакинството за предходната година до официалната линия на бедност, след като е намален с разхода му за определеното спрямо енергийните характеристики на жилището типово потребление на енергия и което поради това няма достъп до основни енергийни услуги за адекватно отопление, охлаждане, осветление и осигуряване на енергия за домакинските уреди. /// И да – много правилно – тук не става дума само за електричество.

Конкурентни цени на електрическата енергия, както на едро, така и за крайни клиенти, могат да бъдат постигнати единствено при пълна либерализация на електроенергийния пазар. Това твърдение има нужда от много сериозно доказателство, това първо. Второ – как ще се постигне „пълна либерализация“, когато имаме дотирани части от енергийния микс – а именно „зелените енергии“? А как се отчита цената на първичния енергоизточник (газ, въглища) при формирането на конкурентни цени? А ролята на спекулантите, които показваха какво могат при последната газова криза?

Вътрешният пазар на електрическа енергия...има за цел чрез организиране на конкурентоспособни трансгранични пазари на електрическа енергия да предоставя ...конкурентни цени, ефикасни сигнали за инвеститорите и по-високи стандарти на обслужване, както и да способства за сигурността на доставките и устойчивото развитие. Тука интересите на битовите потребители никъде не са отчетени...пак.

Общата цел за декарбонизация на енергийната система ...

Налице е нужда от адаптиране на европейските правила за пазара към новата пазарна реалност. С това съм 100% съгласен. А каква е новата пазарна реалност? Със сигурност е много по-различна от реалността през 2019-а, когато е приета тази директива. А който иска реална декарбонизация – къде е програмата за развитие на ядрени мощности?

///33б. „Нискоемисионни източници“ са вятърна енергия, слънчева енергия, геотермална енергия, водноелектрическа енергия и ядрена енергия“. ///

Законът за енергетиката (ЗЕ), който е в сила към настоящия момент, не отговаря в пълна степен напромените в пазара на електрическа енергия, които се въвеждат с Директива (ЕС) 2019/944. Въпросът е друг – дали отговаря в пълна степен на интересите на българската държава и българските граждани.

- 1.5. Посочете дали са извършени последващи оценки на нормативния акт или анализи за изпълнението на политиката и какви са резултатите от тях?  
Не.

Това има ли нужда от коментар? НЯМА анализ, няма оценки. Каква въобще е целта на този документ?

Конкретни цели:

- Поетапна либерализация на пазара на едро и на дребно с електрическа енергия;
- Постигане на общата европейска цел за декарбонизация на икономиката; *Нарича се „деиндустриализация“. Германия е много напред в това отношение. Нецр не се забелязва подобен стремеж в икономиките извън ЕС. Е, има едно решение – АЕЦ.*
- Интегриране на енергията, произведена от възобновяеми енергийни източници в електроенергийната система, което да допринесе за постигане на целта за дял на енергия от възобновяеми източници в брутното крайно потребление на енергия; *Нека се интегрират на пазарен принцип, каквото се очаква и от отделните домакинства.*
- Стимулиране на гъвкавостта на системата и децентрализираното производство на енергия (вкл. чрез създаването на „граждански енергийни общности“); *Допълнителна административна тежест при всички положения*
- По-добра информираност за потребителите и насърчаване на активното им участие на пазара на електрическа енергия; *И затова ли е нужно да се либерализира пазара?*
- Адекватна защита на енергийно бедните и уязвимите потребители; *Които си ги имаме и сега, но явно се очаква рязко нарастване на бройката.*
- Въвеждане на интелигентни измервателни уреди; *Това съм го коментирал по-горе.*
- Развитие на електромобилността *Звучи като самоцел. С какво и кому ще помогне това?*

Вариант 1 „Без действие“:

*Положителни:* без допълнителни разходи и нужда от експерти, не се очаква увеличаване на административната тежест *Това само по себе си е достатъчно добро.*

*Отрицателни:* може да доведе до инициране на наказателни процедури ; евентуално завеждане на дела в Съда на Европейския съюз и заплащане на глоби; *(къде е тук сравнението между размера на евентуалните глоби и неизбежното обедняване? Кое е по-изгодно за отделния данъкоплатец?)* липсата на напълно либерализиран пазар на електрическа енергия ще възпрепятства свободната конкуренция *(такова животно по принцип няма)* и ще направи невъзможно на практика интегрирането на Българския електроенергиен пазар към общия Европейски пазар. *Той и сега си е интегриран, така че подобно твърдение е невярно.* Също така, потребителите на електрическа енергия в България ще бъдат поставени в по-неблагоприятно положение от потребителите в другите държави членки, тъй като няма да могат да се възползват от различните форми на оптимизация на потреблението. *Оптимизация на потреблението, означава намаляване на потреблението.* Правото на информираност и защита на потребителите също ще бъде негативно засегнато. *И по какъв начин?*

Вариант 2 „Частично транспониране на разпоредбите на Директива (ЕС) 2019/944“

+ по-плавно административно натоварване за операторите и административните органи по отношение на прилагане на новите норми и би позволило по-плавен преходен период  
-В дългосрочен план рискът от възбуждане от Европейската комисия на процедура по нарушение по чл. 258 от Договора за функциониране на Европейския съюз срещу страната поради непълно транспониране на изискванията в националното законодателство се

запазва. Приемлив риск, имайки предвид социалните ползи.

- 1.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.
- 1.2. Опишете специфичните въздействия с акцент върху малките и средните предприятия и административната тежест (задължения за информиране, такси, регулаторни режими, административни услуги и др.)

И отбий-номера отговор на горното е:

Въздействия върху малките и средните предприятия: не се очаква директно въздействие

Административна тежест: не се очаква увеличаване на административната тежест

Вариант 3 „Пълно транспониране на разпоредбите на Директива (ЕС) 2019/944“

+...ще избегне инициирането на наказателни процедури...ще бъде осигурен механизъм за защита за най-уязвимите клиенти...(ние перманентно имаме нужда от подобен механизъм)...ще създаде предпоставки за преход към финансова стабилизация и пазарна реформа на енергийния сектор...(че как не – при спотови цени ден за ден)...ще се подобрят и политиките, свързани със заетостта, защитата на потребителите, икономическия растеж, иновациите и конкурентоспособността. Ето това вече е издърпано за ушите и цопнато тук за красота. И как точно по-високите цени на тока ще спомогнат за всички тия благини? Новата регулаторна рамка за пазара на електроенергия има за цел да го направи конкурентоспособен, ориентиран към потребителите и по-гъвкав. Също така, ще бъде засилена ролята на потребителите като активни участници на електроенергийния пазар и в енергийния преход чрез въвеждането на интелигентни измервателни уреди, агрегиране и оптимизация на потреблението, създаване на „граждански енергийни общности“. Потребителите едва ли желаят тези натрапени им роли. Някой пита ли ги изобщо? Способността на доставчиците на електроенергия да определят своите цени ще ограничи смущенията на пазара, ще създаде повече конкуренция и ще понижи цените за потребителите. Подобно явление не се наблюдава и няма обективни причини да се случи. Ето какво пише по-долу в същия този документ, раздел Потенциални рискове: Това може да доведе до повишаване на цените на битовите потребители на електрическа енергия.

Новите правила ще създадат необходимите условия електроенергийната система да бъде в състояние да поеме променливото производство на електроенергия от възобновяеми източници. Това от своя страна ще стимулира производството на електрическа енергия от възобновяеми енергийни източници. Самите правила няма как да поемат променливото производство. За целта трябва да бъдат мощности, инфраструктура, инвестиции с които те да бъдат изградени.

Пазарният принцип изисква стимулирането да е на база ефективност и печалба. За соларите и перките не важи нито едното, нито другото.

Въздействия върху малките и средните предприятия: (а за домакинствата?) не се очаква директно въздействие. Вече има достатъчно данни за реалното, а не за очакваното въздействие. Къде са те? Къде е анализът им? Защо се стигна до енергийно дотиране и фактическо регулиране на цената за бизнеса, след като всичко е толкова прекрасно?

Административна тежест: За компетентните органи се очаква да възникне ангажимент за събиране и обработка на по-голям обем данни, което може да наложи допълнителен експертен и финансов ресурс за обезпечаване на тази дейност. Въпреки това не се очаква да се повиши административната тежест за бизнеса, тъй като практически основната регулаторна рамка се

прилага и към настоящия момент. Именно – за бизнеса вече се прилага.

///Чл. 38д. От Закон за изменение и допълнение на Закона за енергетиката

...

- 5) Министерството на труда и социалната политика създава и поддържа информационна система за домакинствата в положение на енергийна бедност и за уязвимите клиенти за снабдяване с електрическа енергия. Редът и механизмът за функциониране на информационната система се определят с наредбата по ал. 2.

(6) За целите на определянето на статут на домакинство в положение на енергийна бедност и/или на уязвим клиент за снабдяване с електрическа енергия на информационната система по ал. 5 се предоставят лични данни, данъчна и осигурителна информация, включително чрез автоматизиран достъп, от други приложими регистри и информационни системи, поддържани от държавните органи и администрации, които са първични администратори на данни.“ ///На мен ми звучи като допълнително администриране, каквото не се очаква.

///Чл. 92б.

- (2) Гражданските енергийни общности може да се организират под формата на търговско дружество, кооперация, сдружение с нестопанска цел, по реда на Закон за управление на етажната собственост или гражданско дружество по Закона за задълженията и договорите, при спазване на изискванията на настоящия закон. ///

И всички те после ще се нуждаят от цял куп документация, за да функционират, отчети, счетоводство и т.н и пр.

///В чл. 93а се правят следните изменения и допълнения:

Създава се нова ал.2 :

„(2) Дългосрочни договори, като споразумения за закупуване на електрическа енергия или други подобни споразумения със същия или еквивалентен предмет или ефект, включително допълнителни споразумения за продължаване срока на действащи договори, се сключват само за закупуване на електрическа енергия от нискоемисионни източници през организиран борсов пазар“. /// Ама какво стана с либерализирането на пазара?

///В чл. 97 се правят следните изменения и допълнения :

(4) Крайните снабдители и търговците на електрическа енергия сключват споразумения за закупуване на електрическа енергия от нискоемисионни източници за 60 % от количествата електрическа енергия необходима за сделките по ал. 1, т. 4.“ ///

///чл. 103 се правят следните изменения допълнения:

„(4) Операторът на борсовия пазар на електрическа енергия сключва договор с лице, предоставящо клирингови услуги, за гарантиране плащането по сключените сделки.“ Това ми звучи като административна тежест от онези, дето не се очакват.

**6.5. Потенциални рискове от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми):**

С пълната либерализация на пазара на електроенергия и премахването на регулираните цени за крайните клиенти и съответно на пазара на едро на електрическа енергия, цените ще се образуват на пазарен принцип, в краткосрочен план. Това може да доведе до повишаване на цените на битовите потребители на електрическа енергия. (!!! Което и трябваше да се каже още в преамбюла) За смекчаване на този ефект ще бъдат предвидени срокове за поетапно прехване на регулираните цени и мерки за защита на енергийно бедните и уязвимите клиенти. Тук бъдеще неопределено време е много притеснително.

**9. Изисква ли се извършване на цялостна предварителна оценка на въздействието поради очаквани значителни последици?**

Не. Тоест масовото обедняване на населението не се брои за значителна последица??? Как ги решавате тия работи? Я си направете една цялостна предварителна оценка и чак после се явете на поправителен за обсъждане на тези свежи идеи.

#### 11. Информационни източници: -

Посочете изчерпателен списък на информационните източници, които са послужили за оценка на въздействията на отделните варианти и при

избора на вариант за действие: регистри, бази данни, аналитични материали и др.

Точно така – не само изчерпателен, ами и никакъв списък няма. Щото оценката на въздействието е изсмукана от пръстите с цел „да победят нашите“.

И ще завърша с онова, с което започнах:

*Прилича на нещо, писано от първокурсник в междучасието, колкото да се отбие номера. Не видях никакви цифри (освен номерата на директивите) и графики, които да показват какво реално въздействие ще окаже либерализирането на цените върху крайните потребители. Крайно несериозно, дори бих казал – престъпно е подобно отношение към въпрос, който ще засегне пряко живота на милиони българи.*



